

773. Er is geen potje of er past een deksel op.
Of:
773. Geen pot zo scheef, of er past een deksel op.
Ieder kan wel een wederheft vinden; ook : aan alles is een mouw te passen.
1029. Ieder moet zijn eigen potje koken.
Ieder moet voor zijn eigen zaken zorgen.
120. Kleine potjes hebben ook oren.
Kinderen luisteren scherp toe; wees dus voorzichtig in uw gesprekken.
z. b. : 875, 876.
1030. Potje breken, potje betalen.
Die schade veroorzaakt, moet ze vergoeden.
z. b. : 1021, 1048.
287. De namen van zotten staan geschreven op pannen en potten.
Het zijn dwazen, die overal hun naam schrijven.
z. b. : 250, 251.
1031. De reuk die men eerst in de pot doet, blijft er lang in.
Wie eenmaal een goede of slechte naam heeft, zal die doorgaans behouden.
1032. De volle kan loopt over.
De dronkaard is onbezonnen, ook als hij zou moeten zwijgen.
1033. Die geen kan heeft, moet de leer gebruiken.
Wat ge nog niet kunt, moet ge leren.
91. Wie het onderste uit de kan wil hebben, die valt het deksel (of : het lid) op de neus.
Wie te veel opeens wil hebben, lijdt meestal schade.
z. b. : 1, 715.
1034. Die eerst een bezem was, wordt daarna een schrobber.
De aangename verhouding, die meestal bestaat tussen personen die elkaar pas kennen, duurt gewoonlijk niet lang.
1035. Maak eens een bezem van een schrobber.
Men kan niets beginnen, wanneer men niet over de nodige middelen beschikt.
1036. Nieuwe bezems vegen schoon.
Alles gaat gewoonlijk goed tussen personen die pas tot elkaar in betrekking zijn gekomen, b. v. tussen meesters en ondergeschikten.
z. b. : 1043, 1637, 3787, 3887.
1037. Veel rijsjes maken een bezem.
Veel kleintjes maken een groot; versmaad dus het kleine niet.
z. b. : 420, 1070, 1977, 2092-2107.
1038. Van vuile varkensborstels worden wel schone bezems gemaakt.
Van slechte of minder goede dingen kan nog wel iets goeds gemaakt worden.
89. Die geen mes heeft, moet met de tanden kluiven.
Men moet zich behelpen met de middelen die men heeft.
z. b. : 1125, 3118, 3154, 3872.
1039. Die met messen speelt, snijdt zich.
Die het gevaar bemint, zal er door vergaan; stel u dus niet nodeloos aan gevaren bloot.
z. b. : 3827.

1040. Die zonder mes ter tafel gaat, verliest menige beet.
Wie iets begint, zonder eerst alle nodige maatregelen te hebben genomen en zonder over de nodige middelen te beschikken, zal er meestal schade bij ondervinden.
1041. Het ene mes houdt het andere in de schede.
Twee personen die elkander vrezen, zullen elkander niet aanvallen.
1042. Het mes, dat gedurig geslepen wordt, roest niet.
Wil men niet achteruitgaan, in energie verslappen, enz. dan moet men voortdurend aan de arbeid blijven.
1043. Nieuwe messen snijden scherp.
Alles gaat gewoonlijk goed tussen personen, die pas tot elkaar in betrekking zijn gekomen.
z. b. : 1036, 1637, 3787, 3887.
910. Men moet het kind geen mes in handen geven.
Men moet niemand iets toevertrouwen, waarmee hij kwaad of nadeel kan veroorzaken.
1044. De lepel staat als de klepel slaat.
Terwijl men praat, kan men niet eten; dus : praten is dikwijls schadelijk.
z. b. : 1584, 1585.
1045. Een lepel vol daad, is beter dan een schepel vol raad.
In nood is men beter met een geringe hulp, dan met veel goede raadgevingen, die over 't algemeen gul worden verstrekt.
1046. Van alle hout kan men geen lepels maken.
Alles is niet even dienstig; men dient dus in alle zaken een keus te doen.
z. b. : 516, 2691, 2905, 3062, 3063, 3143.
1047. Van een krom hout is 't goed lepels maken.
't Is gemakkelijk iets te bereiken, als men over de nodige middelen beschikt.
1048. Die de glazen gebroken heeft, moet het gelag betalen.
Wie de schade veroorzaakt, moet ze vergoeden.
z. b. : 1021.
1049. Met gebroken glazen kan men de waard niet betalen.
Zonder geld kan men niet veel bekomen.
1050. Ongelijke schotels maken kwade broeders.
Als de een meer krijgt dan de ander, kweekt men afgunst.

HAARD, OVEN.

1051. Een kleine haard behoeft slechts weinig hout.
Een klein gezin kost minder van onderhoud dan een groot.
z. b. : 1060.
1052. Eigen haard is goud waard.
Niets gaat boven een eigen tehuis.
z. b. : 959.
1053. Die weinig wint en veel verteert, vindt op het laatst een blote heerd.
Men moet niet meer uitgeven dan men verdient; men moet de toring naar de nering zetten.
z. b. : 21, 58, 180, 938, 1098, 2088-2091, 3983.

Spreekwoorden

DE MENS

J. CAUBERGHE

J. CAUBERGHE

nederlandse taalschat

NEDERLANDSE TAALSCHAT

SPREEKWOORDEN
SPREEKWIJZEN
SYNONIEMEN
CITATEN

BREPOLS

BREPOLS

